

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما صلوات

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

ایستادگی

نگاه‌های راه‌حایت‌های
حضرت زهرا علیها السلام از امیرمؤمنان علیه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ایستاده در باد

نویسنده:

علی لباف

ناشر چاپی:

منیر

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	ایستاده در باد
۶	مشخصات کتاب
۶	پیشگفتار
۶	گفتار یکم: دورنمای حمایت‌های حضرت زهرا علیهاالسلام از امیرمؤمنان علی علیه السلام در هجوم اول
۶	حمایت یکم: تحصن مخالفان ابوبکر در خانه فاطمه علیهاالسلام (۷)
۶	حمایت دوم: احتجاج با مهاجمین (۱۰)
۷	حمایت سوم: بیرون راندن مهاجمین از داخل خانه
۷	حمایت چهارم: رها ساختن امیرمؤمنان علیه السلام از چنگال مهاجمین
۷	گفتار دوم: دورنمای حمایت‌های حضرت زهرا علیهاالسلام از امیرمؤمنان علی علیه السلام در فاصله هجوم اول تا هجوم اصلی
۷	حمایت پنجم: استنصارهای شبانه (۱۵)
۸	حمایت ششم: دعوت به جهاد مسلحانه در خطبه فدکیه (۱۸)
۸	گفتار سوم: دورنمای حمایت‌های حضرت زهرا علیهاالسلام از امیرمؤمنان علی علیه السلام در حادثه خون بار هجوم اصلی
۸	حمایت هفتم: احتجاج با مهاجمین (۲۰)
۸	حمایت هشتم: مقاومت در برابر ورود مهاجمین به داخل خانه
۱۰	حمایت نهم: مقاومت در برابر بیرون کشاندن امیرمؤمنان علیه السلام از خانه
۱۰	حمایت دهم: رها ساختن امیرالمؤمنین علیه السلام از چنگال خلیفه ۲۷
۱۰	روز شمار حوادث فاطمیه
۱۱	پی‌نوشت
۱۲	درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

ایستاده در باد

مشخصات کتاب

سرشناسه: لباف علی ۱۳۵۳ - عنوان و نام پدیدآور: ایستاده در باد: نگاهی گذرا به حمایت‌های حضرت زهرا علیهاالسلام از امیرمؤمنان علی علیه‌السلام / به اهتمام علی لباف؛ با همفکری عدنان درخشان؛ زیر نظر مرتضی فرج‌پور. مشخصات نشر: تهران: منیر، ۱۳۸۸. مشخصات ظاهری: ۳۱ ص. شابک: ۹۵۰۰ ریال ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۵۳۹ - ۱۱۱ - ۷ وضعیت فهرست نویسی: فاپا یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس. موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ - اثبات خلافت موضوع: فاطمه زهرا علیهاالسلام، ۸؟ قبل از هجرت - ۱۱ق - تعقیب و ایداء شناسه افزوده: درخشان عدنان ۱۳۵۲ - شناسه افزوده: فرج‌پور، مرتضی ویراستار رده بندی کنگره: ۵ / BP۲۲۳ / ل ۲ الف ۹ ۱۳۸۸ رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۴۵۲ شماره کتابشناسی ملی: ۱۳۱۱۶۴۵

پیشگفتار

با رحلت رسول خدا صلی الله علیه و آله و غضب خلافت منصوبه امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام در آن دوشنبه سیاه، رسالتی آسمانی (۱) بر عهده حضرت زهرا علیهاالسلام قرار گرفت و آن بانو علیهاالسلام، تحمل مصائب و رنجهای حاصل از آن را با جان و دل، قبول فرمود. (۲) حضرت زهرا علیهاالسلام بر اساس این مأموریت الهی، «حمایتهای گسترده و سرسختانه‌ای» را از حضرت علی علیه‌السلام، آغاز فرمودند (۳) که مجموع آنها، فصل خونباری را در زندگانی حضرت فاطمه علیهاالسلام پدید آورد؛ هر چند که اظهار شده: «مبارزات فاطمه و فریاد دادخواهی و ... تمامی اینها افسانه‌ای بیش نیست»! (۴) اهمیت و جایگاه منحصر به فرد این حمایتهای، آنگاه روشنتر می‌گردد که شرایط سیاسی و اجتماعی پیچیده‌ای که حضرت علی علیه‌السلام با آن مواجه بودند را بار دیگر مرور نماییم. (۵) در این نوشتار برآنیم تا «به ترتیب زمانی» بر «حمایتهای حضرت زهرا علیهاالسلام از امیرمؤمنان علی علیه‌السلام» نگاهی گذرا بیفکنیم تا از این رهگذر، با «جانفشانیهای»، حضرت صدیقه علیهاالسلام در مسیر دفاع از حریم امامت و خلافت امیرالمؤمنین علیه‌السلام آشنا گردیم. (۶)

گفتار یکم: دورنمای حمایتهای حضرت زهرا علیهاالسلام از امیرمؤمنان علی علیه‌السلام در هجوم اول

حمایت یکم: تحصن مخالفان ابوبکر در خانه فاطمه علیهاالسلام (۷)

ابن ابی عاصم شیبانی (متوفای ۲۸۷) و احمد بن عبد العزیز جوهری (متوفای ۳۲۳) می‌نویسند: إِنَّهُ حِينَ بُويعَ لِأَبِي بَكْرٍ بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ كَانَ عَلِيٌّ وَالزُّبَيْرُ يَدْخُلُونَ عَلِيَّ فَاطْمَهُ بِنْتُ رَسُولِ اللَّهِ وَيَشَاوِرُونَهَا وَيُرْجِعُونَ فِي أَمْرِهِمْ وَفِي رِوَايَةٍ: كَانَ الزُّبَيْرُ وَالْمُقَدَّادُ يَخْتَلِفَانِ فِي جَمَاعَةٍ مِنَ النَّاسِ إِلَى عَلِيٍّ وَهُوَ فِي بَيْتِ فَاطْمَةَ فَيَتَشَاوِرُونَ وَيَتَرَاجِعُونَ أُمُورَهُمْ (... ۸) هنگامی که برای ابوبکر پس از پیامبر خدا بیعت گرفتند، علی و زبیر نزد فاطمه دختر رسول خدا می‌رفتند و با او مشورت می‌کردند و به کارشان باز می‌گشتند. (۹) و در روایتی آمده است: زبیر و مقداد به همراه گروهی از مردم به نزد علی در حالی که او در خانه‌ی فاطمه بود آمد و شد داشتند و با او به مشورت می‌پرداختند و در مورد کارشان با هم گفتگو می‌کردند.

حمایت دوم: احتجاج با مهاجمین (۱۰)

علامه ابن شهر آشوب مازندرانی (متوفای ۵۸۸) و شیخ احمد طبرسی (متوفای قرن ۶) نقل می‌کنند: وَخَرَجَتْ فَاطْمَةُ بِنْتُ رَسُولِ اللَّهِ

إِلَيْهِمْ فَوَقَّتْ خَلْفَ الْبَابِ، ثُمَّ قَالَتْ: لا- عهد لي بَقَوْمٍ أَسْوَأَ مَحْضَرًا مِنْكُمْ، تَرَكْتُمْ رَسُولَ اللَّهِ جِنَازَةً بَيْنَ أَيْدِينَا وَقَطَعْتُمْ أَمْرَكُمْ فِي مَا بَيْنَكُمْ وَ لَمْ تُؤْمَرُوا وَ لَمْ تَرَوْا لَنَا حَقًّا كَأَنَّكُمْ لَمْ تَعْلَمُوا مَا قَالَ يَوْمَ غَدِيرِ حُمٍّ، وَ اللَّهُ لَقَدْ عَقَّدَ لَهُ يَوْمَئِذٍ الْوَلَاءَ لِيَقْطَعَ مِنْكُمْ بِذَلِكَ مِنْهَا الرِّجَاءَ وَ لَكِنَّكُمْ قَطَعْتُمْ الْأَسْبَابَ بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَ نَبِيِّكُمْ وَ اللَّهُ حَسِيبٌ بَيْنَنَا وَ بَيْنَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ. (۱۱) و فاطمه دختر رسول خدا بیرون آمد و پشت درب ایستاد، سپس فرمود: من بدتر از شما گروهی را سراغ ندارم که در نبود افراد (= پیامبر صلی الله علیه و آله) احترام آنها را پاس نمی‌دارند؛ جنازه [مطهر] رسول خدا را نزد ما رها کردید و کار خود را در بین خودتان بدون تردیدی قطعی ساختید و ما را امیر خویش قرار ندادید و برای ما حقی قائل نشدید. گویی شما آنچه [پیامبر] در روز غدیر خم فرموده بود را نمی‌دانستید. به خدا سوگند! در آن روز پیمان ولایت را برای او گرفت تا امید شما را از آن ببرد، ولی شما واسطه‌های بین خود و پیامبرتان را جدا کردید و خدا میان ما و شما در دنیا و آخرت داوری می‌کند.

حمایت سوم: بیرون راندن مهاجمین از داخل خانه

يعقوبی (متوفای ۲۹۲) می‌نویسد: وَ بَلَغَ أَبُو بَكْرٍ وَ عَمْرٌ أَنْ جَمَاعَةً مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَ الْأَنْصَارِ قَدِ اجْتَمَعُوا مَعَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ فِي مَنْزِلِ فَاطِمَةَ بِنْتِ رَسُولِ اللَّهِ فَأَتَوْا فِي جَمَاعَةٍ حَتَّى هَجَمُوا الدَّارَ ... وَ دَخَلُوا الدَّارَ فَخَرَجَتْ فَاطِمَةُ فَقَالَتْ: وَ اللَّهُ لَتُخْرَجَنَّ أَوْ لَأَكْشَفَنَّ شَعْرِي وَ لَأَعْبَجَنَّ إِلَى اللَّهِ. (۱۲) و به ابوبکر و عمر خبر رسید که گروهی از مهاجرین و انصار همراه با علی بن ابیطالب در منزل فاطمه دختر پیامبر خدا اجتماع کرده‌اند. پس آنها با گروهی [به نزد خانه حضرت زهرا علیها السلام] آمدند تا این که به خانه هجوم آوردند... و وارد منزل شدند، پس فاطمه بیرون آمد و گفت: به خدا سوگند! که یا از خانها بیرون می‌روید و یا من مویم را پریشان می‌کنم و به درگاه خدا ناله می‌زنم.

حمایت چهارم: رها ساختن امیر مؤمنان علیه السلام از چنگال مهاجمین

ابن ابی‌الحدید معتزلی (متوفای ۶۵۶) می‌نویسد: إِنَّهُ أَخَذَ السَّيْفَ مِنْ يَدِ الزُّبَيْرِ فَضَرَبَ بِهِ حَجْرًا فَكَسَّرَهُ وَ سَاقَهُمْ كُلَّهُمْ بَيْنَ يَدَيْهِ إِلَى أَبِي بَكْرٍ فَحَمَلَهُمْ عَلَى بَيْعَتِهِ وَ لَمْ يَتَخَلَّفْ إِلَّا عَلِيٌّ وَ حُدَّةٌ فَإِنَّهُ اعْتَصَمَ بِبَيْتِ فَاطِمَةَ (۱۳) فَتَحَامُوا إِخْرَاجَهُ مِنْهُ قَسْرًا وَ قَامَتْ فَاطِمَةُ إِلَى بَابِ الْبَيْتِ فَأَسْمَعَتْ مَنْ جَاءَ يَطْلُبُهُ فَتَفَرَّقُوا وَ عِلِمُوا أَنَّهُ بِمَفْرَدَةٍ لَا يَضُرُّ شَيْئًا فَتَرَكُوهُ. (۱۴) او شمشیر را از دست زبیر گرفت و به سنگی زد و آن را شکست و همه آنها (= متحصنین) را در پیش رویش حرکت داد و به نزد ابوبکر برد و آنها را مجبور به بیعت با او ساخت و هیچ کس به جز علی، [از بیعت] سرپیچی نکرد؛ چرا که او به خانه‌ی فاطمه پناهنده شد و آنها از این که او را به زور و اکراه بیرون آورند، پرهیز نمودند و فاطمه کنار درب خانه ایستاد و با افرادی که می‌خواستند علی را بگیرند، به درشتی سخن گفت؛ پس آنها متفرق شدند و دانستند که او تنهاست و زبانی نمی‌رساند، پس او را رها کردند.

گفتار دوم: دورنمای حمایت‌های حضرت زهرا علیها السلام از امیر مؤمنان علی علیه السلام در فاصله هجوم اول تا هجوم اصلی

حمایت پنجم: استنصارهای شبانه (۱۵)

ابن قتیبه (متوفای ۲۷۶) می‌نویسد: خَرَجَ عَلِيٌّ يَحْمِلُ فَاطِمَةَ بِنْتِ رَسُولِ اللَّهِ عَلَى دَابَةِ لَيْلًا يَدُورُ [بِهَا] فِي مَجَالِسِ الْأَنْصَارِ تَسْأَلُهُمُ النَّصْرَةَ، فَكَانُوا يَقُولُونَ: يَا بِنْتُ رَسُولِ اللَّهِ! قَدْ مَضَتْ بَيْعَتُنَا لِهَذَا الرَّجُلِ وَ لَوْ أَنَّ زَوْجَكَ وَ ابْنَ عَمِّكَ سَبَقَ إِلَيْنَا قَبْلَ أَبِي بَكْرٍ مَا عَدَلْنَا بِهِ! فَيَقُولُ عَلِيٌّ: أَمْ كُنْتُ أَدْعِي رَسُولَ اللَّهِ فِي بَيْتِهِ لَمْ أَدْفَنْهُ وَ أَخْرَجْتُ أَنْزَاعَ النَّاسِ سُلْطَانَهُ؟! فَقَالَتْ فَاطِمَةُ: مَا صَنَعَ أَبُو الْحَسَنِ إِلَّا مَا كَانَ يَنْبَغِي لَهُ وَ قَدْ صَنَعُوا مَا اللَّهُ حَسْبِيهِمْ وَ طَالِبُهُمْ. (۱۶) علی شبانگاه در حالی که فاطمه را بر چهارپایی سوار کرده بود بیرون آمد و او را در محافل

انصار می‌چرخاند و فاطمه از آنها یاری می‌طلبد؛ اما آنها می‌گفتند: ای دختر پیامبر خدا! بیعت ما برای این مرد (= ابوبکر) انجام شد و اگر همسر و پسر عموی تو، قبل از ابوبکر به نزد ما می‌شتافت، ما به سوی ابوبکر مایل نمی‌شدیم! پس علی می‌گفت: آیا من [جنازه‌ی] پیامبر خدا را در خانه‌اش رها می‌کردم و او را دفن نمی‌کردم و [از خانه] بیرون می‌آمدم تا با مردم بر سر حکومتش کشمکش کنم؟! پس فاطمه گفت: علی جز آن چه شایسته او بود انجام نداد و آنها کاری کردند که خداوند از آنها حساب خواهد کشید و در پی آن هاست. (۱۷) □ خاطر نشان می‌گردد که: حضرت زهرا علیهاالسلام، در روزهای دوشنبه، سه شنبه و چهارشنبه (هفتمین، هشتمین و نهمین روز پس از رحلت خاتم الانبیا صلی الله علیه و آله) با مطالبه میراث و سهم ذی‌القربا به رسواسازی چهره‌ی نظام حاکم و دفاع از خلافت غضب شده‌ی امیرالمؤمنین علیه السلام پرداختند. ر.ک: درسنامه‌های فاطمیه (تألیف: علی لباف)، بخش دوم، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر.

حمایت ششم: دعوت به جهاد مسلحانه در خطبه فدکیه (۱۸)

ابن ابی‌الحدید معتزلی (متوفای ۶۵۶) نقل می‌کند که حضرت زهرا علیهاالسلام در فرازی از خطابه خویش، روی به سوی انصار فرموده و ندا سر دادند: أَفْتَأَخْرَجُكُمْ بَعْدَ الْأَقْدَامِ وَ نَكْصَتُمْ بَعْدَ الشَّدَةِ وَ جَبْتُمْ بَعْدَ السَّجَاعَةِ عَنْ قَوْمٍ نَكَّثُوا أَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَ طَعَنُوا فِي دِينِكُمْ «فَقَاتِلُوا أُنْمَهُ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهِمْ يَتُوهُونَ» (۱۹). آیا پس از پیش رفتن، عقب آمدید و پس از توانایی، خودداری کردید و پس از دلیری، از گروهی که قسمهایشان را پس از پیمانشان شکستند و در دین شما طعنه وارد می‌کنند، ترسیدید. «پس با پیشوایان کفر بجنگید؛ چرا که سوگندی برای آنها نیست؛ باشد که دست بردارند».

گفتار سوم: دورنمای حمایت‌های حضرت زهرا علیهاالسلام از امیرمؤمنان علی علیه السلام در حادثه خون بار هجوم اصلی

حمایت هفتم: احتجاج با مهاجمین (۲۰)

علامه ابن شهر آشوب مازندرانی (متوفای ۵۸۸) از نامه عمر بن خطاب نقل می‌کند: فَخَرَجَتْ فَاطِمَةُ فَوَقَّفَتْ مِنْ وَرَاءِ الْبَابِ فَقَالَتْ: أَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمَكْذِبُونَ! مَاذَا تَقُولُونَ؟ وَ أَى شَيْءٍ تُرِيدُونَ؟ فَقُلْتُ: يَا فَاطِمَةُ! فَقَالَتْ فَاطِمَةُ: مَا تَشَاءُ يَا عَمْرُؤُ؟ فَقُلْتُ: مَا بَالُ ابْنِ عَمِّكَ قَدْ أوردَكَ لِلْجَوَابِ وَ جَلَسَ مِنْ وَرَاءِ الْحِجَابِ؟ فَقَالَتْ لِي: طُعْيَانُكَ يَا شَقِي! أَخْرَجَنِي وَ أَلْزَمَكَ الْحِجَابَ وَ كُلَّ ضَالٍّ غَوِي. فَقُلْتُ: دَعَى عَنِكَ الْأَبَاطِيلَ وَ أَسَاطِيرَ النِّسَاءِ وَ قَوْلِي لَعَلِّي يُخْرَجُ. فَقَالَتْ: لَا حَبَّ وَ لَا كَرَامَةَ أَوْ حِزْبِ الشَّيْطَانِ تُخَوِّفُنِي يَا عَمْرُؤُ؟! وَ كَانَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ ضَعِيفًا (... ۲۱) پس فاطمه بیرون آمد و پشت درب ایستاد و گفت: ای گمراهان تکذیب کننده! چه می‌گویید؟ و چه می‌خواهید؟ گفتم: ای فاطمه! فاطمه گفت: ای عمر! چه می‌خواهی؟! گفتم: چرا پسر عمویت تو را برای جواب دادن حاضر کرده و خودش داخل خانه نشسته است؟ او به من گفت: ای نگون بخت! سرکشی تو مرا بیرون آورده و [بیرون آمدن من،] حجت را بر تو و بر هر گمراه سرگشته‌ای تمام کرده است. گفتم: سخنان باطل و پندارهای افسانه‌های زنان را رها کن و به علی بگو بیرون آید. گفت: به هیچ وجه چنین نخواهم کرد. ای عمر! آیا با حزب شیطان مرا می‌ترسانی؟! در حالی که حزب شیطان ضعیف است...

حمایت هشتم: مقاومت در برابر ورود مهاجمین به داخل خانه

شیخ احمد طبرسی (متوفای قرن ۶) و عماد الدین طبری (متوفای قرن ۷) از کتاب سلیم (متوفای ۷۶ یا ۹۰) از سلمان فارسی نقل می‌کنند: ... ثُمَّ أَمَرَ أَنَسًا حَوْلَهُ بِتَحْصِيلِ الْحَطَبِ وَ حَمَلُوا الْحَطَبَ وَ حَمَلَهُ مَعَهُمْ عَمْرٌ فَجَعَلُوهُ حَوْلَ مَنْزِلِ عَلِيٍّ وَ فِيهِ عَلِيٌّ وَ فَاطِمَةُ وَ ابْنَاهُمَا ثُمَّ نَادَى عَمْرٌ حَتَّى أَسْمَعَ عَلِيًّا وَ فَاطِمَةَ: وَ اللَّهُ لَتَخْرُجَنَّ يَا عَلِيُّ! وَ لَتَبَايَعَنَّ خَلِيفَةَ رَسُولِ اللَّهِ وَ إِلَّا أَضْرَمْتُ عَلَيْكَ النَّارَ. فَقَامَتْ

فاطمه فقالت: یا عمر! ما لنا و لک؟ فقال: إفتحی الباب و إلا أحرقتنا علیکم بیئکم. فقالت: یا عمر! أما تتقی الله تدخل علی بیتی؟ فأبی أن ینصرف و دعا عمر بالنار فأضرمها فی الباب ثم دفعه فدخل فاستقبلته فاطمه و صاحت: یا أبتاه! یا رسول الله! فرقع عمر السیف و هو فی غمده فوجأ به جنبها فصرخت: یا أبتاه! فرقع السوط فصرب به ذراعها فنادت: یا رسول الله! لبس ما خلفک ابوبکر و عمر ... ۲۲ ... سپس به افرادی که دورش بودند دستور داد که هیزم بیاورند و هیزم را برداشتنند و عمر نیز هیزم برداشت. پس آنها را دور خانه علی گذاشتند در حالی که علی و فاطمه و دو پسرش در خانه بودند سپس عمر به صورتی که علی و فاطمه صدایش را بشنوند، ندا در داد: ای علی! به خدا سوگند! یا بیرون می آیی و با خلیفه پیامبر خدا بیعت می کنی و یا خانه را بر تو به آتش می کشم. پس فاطمه برخاست و گفت: ای عمر! ما را با تو چه کار است؟ عمر گفت: درب را باز کن و گرنه خانه تان را بر شما به آتش می کشم. فاطمه گفت: ای عمر! از خدا نمی ترسی، آیا داخل خانه من می شوی؟ پس عمر از این که بازگردد خودداری کرد و آتش طلب کرد و درب خانه را به آتش کشید؛ سپس آن را هل داد. پس فاطمه جلوی او ایستاد و فریاد زد: پدر جان! ای پیامبر خدا! پس عمر شمشیر را در حالی که در غلافش بود بلند کرد و به پهلوی او زد؛ او فریاد کشید: پدر جان! عمر شلاق را بلند کرد و به بازوی او زد؛ او ناله کرد: ای پیامبر خدا! ابوبکر و عمر، چقدر بد [دستورهای] تو را پشت سرشان انداختند ... همچنین، ابن عباس ماجرای فوق را برای سلیم، چنین نقل می نماید ...: فوثب عمر غضبان فنادی خالد بن الولید و قنفذاً فأمرهما أن یحملا حطباً و ناراً ثم أقبل حتی انتهی إلى باب علی و فاطمه قاعده خلف الباب ... فأقبل عمر حتی صرب الباب ثم نادى: یابن أیطال! إفتح الباب. فقالت فاطمه: یا عمر! ما لنا و لک لا- تدعنا و ما نحن فیه؟ قال: إفتحی الباب و إلا أحرقتنا علیکم. فقالت: یا عمر! أما تتقی الله عزوجل تدخل علی بیتی و تهجم علی داری؟ فأبی أن ینصرف ثم عاد عمر بالنار فأضرمها فی الباب فأحرق الباب ثم دفعه عمر فاستقبلته فاطمه و صاحت: یا أبتاه! یا رسول الله! فرقع السیف و هو فی غمده فوجأ به جنبها فصرخت فرقع السوط فصرب به ذراعها فصاحت: یا أبتاه ...! ۲۳ پس عمر خشمگین برخاست و خالد بن ولید و قنفذ را صدا زد و به آنها دستور داد که هیزم و آتش بیاورند. سپس راه افتاد تا به درب خانه علی رسید در حالی که فاطمه پشت درب نشسته بود، ... پس عمر جلو آمد و به درب کوبید و فریاد کشید: ای فرزند ابوطالب! درب را باز کن. فاطمه گفت: ای عمر! ما را با تو چه کاریست که ما را در شرایطی که در آن هستیم به حال خود رها نمی کنی؟ گفت: درب را باز کن و گرنه [خانه را] بر شما به آتش می کشیم. فاطمه گفت: ای عمر! آیا از خدای عزوجل نمی ترسی؟ [می خواهی] به خانه من داخل شوی و بر منزل من هجوم آوری؟ ولی عمر از این که بازگردد خودداری کرد، پس با آتش بازگشت و آن را بر درب [خانه حضرت زهرا علیها السلام] افروخت. درب سوخت، آنگاه عمر آن را هل داد. پس فاطمه جلوی او ایستاد و فریاد کشید: پدر جان! ای رسول خدا! عمر شمشیر را در حالی که در غلافش بود بلند کرد و به پهلوی او زد. او فریاد کشید، پس عمر شلاق را بلند کرد و به بازوی او زد. او با صدای بلند گفت: پدر جان •! یحیی بن الحسین زیدی یمینی (متوفای ۲۹۸) می نویسد: فقال ابوبکر لعمر: إنھض فی جماعه و کسر باب هذا الرجل و جئنا به [کی] یدخل فی ما دخل فیه الناس فنھض عمر و من معه إلى باب علی فدقوا الباب فدفعته فاطمه صلوات الله علیها فدفعها و طرحها ... ۲۴ پس ابوبکر به عمر گفت: با گروهی برخیز و درب خانه این مرد را بشکن و او را نزد ما بیاور تا در آنچه مردم در آن وارد شده اند (= بیعت با ابوبکر) وارد شود. پس عمر و کسانی که با او بودند برخاستند و نزد درب خانه علی رفتند و به درب کوبیدند. اما فاطمه که درود خدا بر او باد جلوی عمر را گرفت، پس او فاطمه را هل داد و [به سویی] پرت کرد • ... علامه ابن شهر آشوب مازندرانی (متوفای ۵۸۸) از نامه عمر بن خطاب نقل می کند: فصربت فاطمه یدیها من الباب تمنعی من فتحه فتصعب علی فصربت کفیها بالسوط فألمها فسمعت لها زفیراً و بکاء ... فرکلت الباب و قد ألصقت أحشاءها بالباب تترسه و سمعتها و قد صرخت صرخته ... فدفعت الباب و دخلت ... ۲۵ پس فاطمه دو دستش را به درب زد و مرا از باز کردن درب بازداشت؛ پس [باز کردن درب] بر من سخت شد، پس با شلاق بر دو دستش زدم. [آن ضربه] او را به درد آورد و من صدای فریاد و گریه او را شنیدم ... پس به درب کوبیدم در حالی که او بدنش را به درب چسبانیده بود و آن را سپر

خودش قرار داده بود و من شنیدم که فریادی بلند کشید ... پس درب را هل دادم و وارد شدم ...

حمایت نهم: مقاومت در برابر بیرون کشاندن امیر مؤمنان علیه السلام از خانه

شیخ احمد طبرسی (متوفای قرن ۶) و عماد الدین طبری (متوفای قرن ۷) از کتاب سلیم (متوفای ۷۶ یا ۹۰) از سلمان فارسی نقل می‌کنند ...: فَأَلْقُوا فِي عُنُقِهِ حِجَابًا - وَحَالَتْ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَهُ فَاطِمَةُ عِنْدَ بَابِ الْبَيْتِ، فَضَرَبَهَا قُنْفُذٌ بِالسُّوْطِ ... پس در گردنش طنابی انداختند و فاطمه کنار درب، بین آنها و علی ایستاد و جدایی افکند. پس قنفذ با شلاق بر او زد ... همچنین در ادامه همین نقل می‌خوانیم ...: وَ قَدْ كَانَ قُنْفُذٌ ... ضَرَبَ فَاطِمَةَ بِالسُّوْطِ حِينَ حَالَتْ بَيْنَهُ وَبَيْنَ زَوْجِهَا وَ أَرْسَلَ إِلَيْهِ عَمْرٌ: إِنَّ حَالَتِ بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ فَاطِمَةَ فَاضْرِبْهَا فَأَلْجِئَهَا قُنْفُذٌ إِلَى عِضَادَةِ بَيْتِهَا وَ دَفَعَهَا فَكَسَرَ ضُلْعَهَا مِنْ جَنْبِهَا فَأَلْقَتْ جَنِينًا مِنْ بَطْنِهَا فَلَمْ تَزَلْ صَاحِبَةً فَرَّاشٍ حَتَّى مَاتَتْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهَا مِنْ ذَلِكَ شَهِيدَةً ... ۲۶ هنگامی که فاطمه بین قنفذ و همسر خود ایستاده و جدایی انداخته بود، قنفذ او را زد؛ چرا که عمر برایش پیغام فرستاده بود: اگر فاطمه بین تو و علی جدایی انداخت او را بزن. پس قنفذ او را به گوشه خانه‌اش انداخت و او را هل داد و به همین خاطر، استخوان پهلویش شکست و جنینی را از بطن خود سقط کرد و او که درود خدا بر او باد [پس از این ماجرا] زمینگیر شد، تا این که به شهادت از دنیا رفت.

حمایت دهم: رها ساختن امیر المؤمنین علیه السلام از چنگال خلیفه ۲۷

علامه ابن شهر آشوب مازندرانی (متوفای ۵۸۸) از امام صادق علیه السلام روایت می‌کند: لَمَّا اسْتُخْرِجَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ مِنْ مَنزِلِهِ خَرَجَتْ فَاطِمَةُ وَالْهَبْ، فَمَا بَقِيَتْ هَاشِمِيَّةٌ إِلَّا خَرَجَتْ مَعَهَا حَتَّى أَتَتْ قَرِيبًا مِنَ الْقَبْرِ فَقَالَتْ: خَلُّوا عَنِ ابْنِ عَمِي فَوَالَّذِي بَعَثَ مُحَمَّدًا بِالْحَقِّ لَنْ لَمْ تُخَلُّوا عَنْهُ لَأَنْشُرَنَّ شِعْرِي وَ لَأَصْحَنَ قَمِيصَ رَسُولِ اللَّهِ الَّذِي كَانَ عَلَيْهِ حِينَ خَرَجَتْ نَفْسُهُ عَلَيَّ رَأْسِي وَ لَأَصْرُخَنَّ إِلَى اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى ... ۲۸ هنگامی که امیر مؤمنان که درود خدا بر او باد از خانه‌اش [به زور] بیرون آورده شد، فاطمه پریشان حال بیرون آمد. پس هیچ زنی از بنی‌هاشم نماند مگر این که با او بیرون آمد، تا این که به نزدیکی قبر [پیامبر صلی الله علیه و آله] رسید و گفت: پسر عمویم را رها کنید که به خدایی که محمد را به حق برانگیخت، اگر او را رها نکنید، مویم را پریشان می‌کنم و لباسی که پیامبر در هنگام جان دادن به تن داشت را بر سرم می‌افکنم [و برای نفرین شما] به سوی خدای تبارک و تعالی شیون [و ناله] می‌زنم ...

روز شمار حوادث فاطمیه

(۱) دوشنبه: رحلت جانگداز خاتم الانبیا صلی الله علیه و آله تشکیل سقیفه بنی ساعده و غضب خلافت. (۱) سه شنبه: اخذ بیعت اجباری از ساکنین مدینه (بیعت عمومی) احتجاج امیر المؤمنین علیه السلام درباره خلافت در مسجد النبی و مراجعه به منزل تدفین غریبانه خاتم الانبیا صلی الله علیه و آله در نیمه شب. (۲) چهارشنبه: اولین روز از ایام جمع‌آوری قرآن توسط حضرت علی علیه السلام اولین روز از ایام تحصن در بیت فاطمه علیها السلام. (۳) پنجشنبه: دومین روز از ایام جمع‌آوری قرآن دومین روز از ایام تحصن در بیت فاطمه علیها السلام. (۴) جمعه: سومین روز از ایام جمع‌آوری قرآن سومین روز از ایام تحصن در بیت فاطمه علیها السلام هجوم اول (= هجوم منجر به شکست تحصن) اولین نوبت از استنصارهای شبانه. (۵) شنبه: ایام مطالبه میراث و سهم ذی‌القربا توسط حضرت فاطمه علیها السلام دومین نوبت از استنصارهای شبانه. (۶) یکشنبه: ایام مطالبه میراث و سهم ذی‌القربا توسط حضرت فاطمه علیها السلام سومین نوبت از استنصارهای شبانه. (۷) دوشنبه: ایام مطالبه میراث و سهم ذی‌القربا توسط حضرت فاطمه علیها السلام بی‌وفایی صحابه در یاری رساندن به امیر المؤمنین علیه السلام عرضه‌ی قرآن توسط امیر المؤمنین علیه السلام و ایراد خطبه

«وسيله». (۸) سه‌شنبه: ایام مطالبه میراث و سهم ذی‌القربا توسط حضرت فاطمه علیها‌السلام. (۹) چهارشنبه: ایام مطالبه میراث و سهم ذی‌القربا توسط حضرت فاطمه علیها‌السلام. (۱۰) پنجشنبه: خطابه فاطمی در مسجد النبی. (۱۱) جمعه: سخنرانی دوازده نفر از یاران امیرالمؤمنین علیه‌السلام در مسجد النبی و احتجاج آنها با ابوبکر درباره خلافت پس از کسب اجازه از امیرالمؤمنین علیه‌السلام. (۱۲) شنبه: ایام (سه روزه) انزوای سیاسی ابوبکر. (۱۳) یکشنبه: ایام (سه روزه) انزوای سیاسی ابوبکر. (۱۴) دوشنبه: ایام (سه روزه) انزوای سیاسی ابوبکر. (۱۵) سه‌شنبه: تثبیت دوباره پایه‌های حکومت ابوبکر توسط عناصر مسلح کودتا اخراج کارگزاران حضرت زهرا علیها‌السلام از فدک. (۱۶) چهارشنبه: رسیدن خبر غصب فدک به صدیقه طاهره علیها‌السلام در مدینه. (۱۷) پنجشنبه: ایام مطالبه فدک. (۱۸) جمعه: ایام مطالبه فدک. (۱۹) شنبه: ایام مطالبه فدک. (۲۰) یکشنبه: ایام مطالبه فدک احتمال وقوع هجوم اصلی (یعنی: دومین هجوم به بیت فاطمه علیها‌السلام) در این روز یا پس از آن، که این حمله، ضرب و جرح حضرت زهرا علیها‌السلام و سوزاندن در خانه ایشان را در پی داشت. (۲۱) دوشنبه: احتمال وقوع هجوم اصلی در این روز یا پس از آن.

پی‌نوشت

(۱) - امام کاظم علیه‌السلام از پدر بزرگوارش امام صادق علیه‌السلام، از قول رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌نقل می‌نماید که آن حضرت صلی‌الله‌علیه‌وآله خطاب به امیرالمؤمنین علیه‌السلام فرمودند: یا علی! إني قد أوصيت فاطمة ابنتي بأشياء و أمرتها أن تُلقِيها إليك فَأَنْفِذْها فِيهِ الصادِقَه الصدوقه. ای علی! من دخترم فاطمه را به انجام اموری سفارش کرده‌ام و به او امر کرده‌ام که آنها را به تو برساند؛ پس آنها را انجام بده که او (= فاطمه) همیشه راستگو و صادق است. (الهجوم، ص ۳۷؛ به نقل از: الطرف، تألیف: سید بن طاووس متوفای ۶۶۴، ص ۳۸، چاپ: نجف) همچنین در حدیث شریف دیگری نقل شده‌ست که رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله خطاب به امیرالمؤمنین علیه‌السلام فرمودند: أَنْفِذْ لِمَا أَمَرْتُكَ بِهِ فَاطِمَةُ فَقَدْ أَمَرْتُهَا بِأَشْيَاءَ أَمَرَ بِهَا جَبْرَائِيلُ. به آنچه فاطمه تو را امر می‌کند، عمل کن؛ چرا که من او را به انجام اموری امر کرده‌ام که جبرئیل بدانها فرمان داده است. (الهجوم، ص ۳۸؛ به نقل از: الطرف، ص ۳۰) (۲) - امام کاظم علیه‌السلام فرمودند: وَاللَّهِ لَقَدْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَفَاطِمَةَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ: أَلَيْسَ قَدْ فَهِمْتُمَا مَا تَقَدَّمَتْ بِهِ إِلَيْكُمَا وَقَبِلْتُمَاهُ؟ فَقَالَا: بَلَى وَصَبْرُنَا عَلَى مَا سَاءَ نَا وَغَاظَنَا. به خدا سوگند که پیامبر خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله به امیرمؤمنان و حضرت فاطمه علیهما‌السلام فرمود: آیا آن چه که شما را به انجام آن مأمور کردم، فهمیدید و آن را پذیرفتید؟ آن دو گفتند: بله و بر آن چه ما را ناراحت و خشمگین می‌سازد، صبر می‌کنیم. (الهجوم، ص ۴۱؛ به نقل از: الطرف، ص ۲۲) (۳) - حضرت زهرا علیها‌السلام در فرازی از خطبه فدک، در وصف عملکردهایشان می‌فرمایند: و اعلموا انِّي فاطمه و ابی محمد، أقولُ عوداً و بدءاً، و لا أقولُ ما أقولُ غَطْطاً، و لا أفعلُ ما أفعلُ شَطْطاً. بدانید که من، فاطمه هستم و پدرم محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله است؛ این را پیایی می‌گویم و آنچه می‌گویم، به خطا نمی‌گویم و آن چه انجام می‌دهم، به افراط انجام نمی‌دهم. (۴) - ایوب گنجی، فاطمه زهرا از خود دفاع می‌کند، ص ۱۶۸ (۵) - ر.ک: علی لباف، دانشنامه روابط سیاسی حضرت علی علیه‌السلام با خلفا، بخش یکم، ص ۲۴ - ۴۲ (۶) - تمامی نقلهای مندرج در این کتاب، برگرفته از کتاب «دراسة و تحلیل حول الهجوم علی بیت فاطمه علیها‌السلام». می‌باشد (۷) - تحصن در بیت فاطمه علیها‌السلام (یعنی: مراجعه به خانه فاطمه علیها‌السلام به نشانه امتناع ورزیدن از انجام بیعت با ابوبکر) در روزهای چهارشنبه، پنجشنبه و جمعه (دومین، سومین و چهارمین روز پس از رحلت خاتم الانبیا صلی‌الله‌علیه‌وآله) صورت پذیرفته است. (۸) - الهجوم، ص ۱۶۶؛ به نقل از: المذکر، ص ۴۱، چاپ: دارالصحابه للتراث؛ شرح حدیدی، ج ۲، ص ۴۵. (۹) - بنابراین: تحصن به معنای حضور همیشگی مخالفان، در بیت فاطمه علیها‌السلام نمی‌باشد. (۱۰) - هجوم اول = هجوم منجر به شکست تحصن، در روز جمعه (چهارمین روز پس از رحلت خاتم الانبیا صلی‌الله‌علیه‌وآله) صورت پذیرفته است. (۱۱) - الهجوم، ص ۲۸۹ - ۲۹۰؛ به نقل از: مثالب النواصب (نسخه خطی)، ص ۴۱۹ -

۴۲۰؛ الإحتجاج، ۸۰. (۱۲) - الهجوم، ص ۱۷۵ - ۱۷۶؛ به نقل از: تاریخ یعقوبی، ج ۲، ص ۱۲۶. (۱۳) - ابن میثم بحرانی در شرحش بر کتاب نهج البلاغه (جلد ۲، صفحه ۲۶) پس از اشاره به اخذ بیعت اجباری از متحصنین، می‌نویسد: إِنَّ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ إِعْتَصَمَ بَيْتِ فَاطِمَةَ عَلَيْهَا السَّلَامُ وَ عَلِمُوا أَنَّهُ مُفْرَدٌ فَتَرَكُوهُ. علی به خانه فاطمه پناهنده شد و آنها دانستند که او تنهاست، پس او را رها کردند. (۱۴) - الهجوم، ص ۱۹۴ - ۱۹۵؛ به نقل از: شرح حدیدی، ج ۲، ص ۲۱. (۱۵) - یاری خواستهای شبانه، در جمعه شب، شنبه شب و یکشنبه شب (شبهای چهارمین، پنجمین و ششمین روز پس از رحلت خاتم الانبیا صلی الله علیه و آله) صورت پذیرفته است. (۱۶) - الهجوم، ص ۱۱۰؛ به نقل از: الإمامه و السیاسة، ج ۱، ص ۱۹. (۱۷) - سیری دقیق در حمایت‌های حضرت زهرا علیها السلام از امیرالمؤمنین علیه السلام و نگاهی عمیق به مجموعه سخنان حضرت فاطمه علیها السلام درباره حضرت علی علیه السلام که یک نمونه از آنها را در متن فوق ملاحظه نمودید همگی حاکی از آنند که: «نمی‌توان پذیرفت که حضرت زهرا علیها السلام در ماجرای خطابه فدک با کلماتی که متضمن نوعی اعتراض و سرزنش بود، امیرالمؤمنین علیه السلام را مخاطب قرار داده باشند.» (ر.ک: استاد مسعود پور سید آقایی: با جاری کوثر، ص ۱۳۷ - ۱۳۸) (۱۸) - خطابه‌ی فاطمی، در روز پنجشنبه (دهمین روز پس از رحلت خاتم الانبیا صلی الله علیه و آله) صورت پذیرفته است. (۱۹) - الهجوم، ص ۴۰۷؛ به نقل از: شرح حدیدی، ج ۱۶، ص ۲۱۱ - ۲۱۳، ۲۴۹ - ۲۵۱. (۲۰) - هجوم اصلی به بیت فاطمه علیها السلام، در روزهای پایانی سومین هفته خلافت ابوبکر صورت پذیرفته است. (۲۱) - الهجوم، ص ۲۸۴ - ۲۸۶؛ به نقل از: مثالب النواصب (نسخه خطی هندی)، ص ۳۷۱ - ۳۷۴ و ص ۴۱۸ - ۴۱۹.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می‌کنند بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می‌دهند. مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه‌های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزیق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیت‌های گسترده مرکز: الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

